

Nr.330 din 24 septembrie 2024

Ministerul Energiei
al Republicii Moldova
secretariat@energie.gov.md
victor.gropa@energie.gov.md
copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor electrice și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului
(număr unic 777/MEn/2024)

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-10292 din 13.09.2024, privind avizarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție ale rețelelor electrice și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului (număr unic 777/MEn/2024), [în continuare – proiectul].

CALM a analizat prevederile proiectului prin prisma principiilor constituționale, a legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă

- Constituția Republicii Moldova;
- Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023;
- Legea privind administrația publică locală nr.436/2006;
- Legea nr.107/2016 cu privire la energia electrică;
- Legea cu privire la autorizarea executării lucrărilor de construcție nr.163/2010;
- Legea nr.241/2017 privind comunicațiile electronice;
- Legea nr.254/2016 privind infrastructura națională de date spațiale;
- Legea nr. 150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară;
- Legea nr. 1543/ 1998 cadastrului bunurilor imobile;
- Hotărârea Guvernului nr.133/2014 cu privire la crearea sistemului informațional automatizat „Registrul obiectelor de infrastructură tehnico-edilitară”.

3. Constatări principale:

3.1. Necesitatea elaborării proiectului autorul o argumentează în nota informativă prin temeiul prevăzut de art. 4 alin. (1) lit. 1) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, care stabilește

că pentru asigurarea funcționării și dezvoltării durabile a sectorului electroenergetic, Guvernul aprobă Regulamentul cu privire la protecția rețelelor electrice.

3.2. Autorul proiectului nu examinează opțiunea scenariului (de reglementare prin proiect) în contextul elaborării unei noi redacții a actualei Legi (nr. 107/2016) cu privire la energia electrică.

3.3. Proiectul nu prevede obligația operatorului de sistem de a asigura stabilirea hotarelor zonelor de protecție, a determina datele spațiale (vectoriale) și înscrierea acestora în registrul de publicitate. Mai mult, această obligație, neargumentat, se plasează direct sau indirect pe seama autorităților administrației publice locale.

3.4. Proiectul nu ține cont de faptul că terenurile proprietatea statului sunt administrate de Agenția Proprietății Publice și respectiv, informațiile în privința acestora (modificarea hotarelor terenurilor grevate cu zone de protecție a rețelelor electrice) nu este în custodia APL.

3.5. Proiectul nu ține cont de faptul că pentru lucrările de interes național, actele permise se eliberează conform Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 de către instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicilor în domeniile de competență, respectiv, această autoritate, fiind responsabilă în aceste cazuri, împreună cu proiectanții (proiectul, de asemenea, nu stabilește obligația proiectanților).

3.6. Proiectul nu ia în considerație că actualmente, se află în proces de avizare și adoptare proiectul de lege cu privire la evidența rețelelor edilitare (număr unic 517/AGCC/2024), care prevede abrogarea Legii nr.150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară, precum și înscrierea rețelelor edilitare, inclusiv a rețelelor electrice și a zonelor de protecție, pentru evidență în registrul respectiv de publicitate. Totodată, având în vedere că rețelele electrice traversează suprafețe de pământ, evidența căruia se ține în Registrul bunurilor imobile, înscrierea grevărilor privind servituțile zonelor de protecție considerăm că trebuie efectuată totuși în Registrul bunurilor imobile (nu în registrul rețelelor edilitare).

3.7. Proiectul utilizează noțiunea de „acord” emis de operatorul de sistem, în loc de „condiții” (ale operatorului de sistem), ceea ce înseamnă că beneficiarul grevării (operatorul de sistem) poate anihila dreptul de proprietate asupra terenului (traversat de rețea sau de zona de protecție). Pe când, în orice caz, operatorul de sistem poate impune condiția strămutării, pe cheltuiala investitorului, a rețelei electrice la o distanță normativă, astfel, fiind modificată și zona de protecție a rețelei electrice, în condiții reciproc avantajoase (pentru proprietarul terenului și operatorul de sistem).

4. Propuneri asupra proiectului.

Propunem următoarele modificări și completări ale proiectului de lege:

4.1. În pct. 10 din Regulamentul ce se aprobă prin proiect (***Informația privind amplasarea în teren a rețelelor electrice și a liniilor electrice ale producătorilor și ale consumatorilor noncasnici se prezintă, în termen de 30 zile de la data punerii în funcțiune a acestora, de către operatorii de sistem, producători sau consumatorii noncasnici autorităților administrației publice locale, pentru a fi transpuse pe hărțile funciare ale unităților administrativ-teritoriale***):

4.1.1. cuvântul „***Informația***” se propune a se substitui cu cuvintele „***Datele spațiale, inclusiv ale zonelor de protecție***”;

4.1.2. textul „***pentru a fi transpuse pe hărțile funciare ale unităților administrativ-teritoriale***” se propune a se substitui cu textul cu următorul cuprins: „***și autorității administrative responsabile de implementarea politicilor în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii, pentru trasarea/înregistrarea datelor spațiale în planul cadastral și în Sistemul informațional geografic de stat „Registrul de stat al lucrărilor topografo-geodezice”.***”

Actualmente, atât documentația grafică a cadastrului (planul cadastral), cât și planurile topografo-edilitare se întocmesc în format electronic, conținând datele spațiale vectoriale.

„Informația” privind rețelele electrice trebuie să conțină și zonele de protecție, stabilite de către operatorii de sistem, reieșind din cerințele normative.

4.2. În pct. 20 (*Amplasarea efectivă pe teren a rețelilor electrice se trasează inclusiv în partea grafică a documentației cadastrale a proprietarilor de terenuri de pământ, pe care le păstrează întreprinderile de stat sau private care execută lucrări cadastrale. În cazul în care hotarele de folosire a terenului se modifică, organele administrației publice locale informează despre aceasta gestionarul rețelilor electrice*):

4.2.1. cuvintele „Amplasarea efectivă pe teren” se propun a se substitui cu cuvintele „Zona de protecție”;

4.2.2. cuvintele „proprietarilor de terenuri de pământ” se propun a se substitui cu cuvintele „deținătorilor de teren”;

4.2.3. cuvântul „organele” urmează a se substitui cu cuvântul „autoritățile” (terminologia Legii nr. 436/2006).

4.2.4. după cuvintele „administrației publice locale” se propune de completat cu cuvintele „sau după caz, Agenția Proprietății Publice pentru terenurile proprietatea statului”.

4.3. La pct. 21 (*Informația cu privire la rețelele electrice, drepturile asupra acestora, zonele de protecție ale acestora, precum și restricțiile aferente zonelor de protecție se va obține din Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară creat în conformitate cu Legea nr. 150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară*) :

textul „Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară creat în conformitate cu Legea nr. 150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară” se propune de substituit cu textul „registru de publicitate corespunzător în modul stabilit de legislație”.

Actualmente, se află în proces de avizare și adoptare proiectul de lege cu privire la evidența rețelilor edilitare (număr unic 517/AGCC/2024), care prevede abrogarea Legii nr.150/2017 cu privire la Registrul obiectivelor de infrastructură tehnico-edilitară, precum și înscrierea rețelilor edilitare, inclusiv a rețelilor electrice și a zonelor de protecție, pentru evidență în registrul respectiv de publicitate.

Totuși, având în vedere că rețelele electrice traversează suprafețe de pământ, evidența căruia se ține în Registrul bunurilor imobile, înscrierea grevurilor privind servituțile zonelor de protecție trebuie efectuate în Registrul bunurilor imobile.

4.4. Se propune completarea Secțiunii a 3-a cu un punct nou, cu următorul cuprins:

„Servituțile asupra suprafețelor de teren grevate ca fiind zone de protecție a rețelilor electrice se supun înregistrării în registrul de publicitate în modul stabilit de legislație, la cererea și pe cheltuiala persoanelor în favoarea cărora acestea se instituie”.

4.5. În pct. 24 (*Fără acordul operatorului de sistem, persoanelor fizice și juridice li se interzice efectuarea oricăror acțiuni ce pot conduce la perturbarea funcționării normale a rețelilor electrice, la deteriorarea acestora sau la accidente, și anume: 24.2. să efectueze săpături de orice fel ori să înființeze plantații perene în zona de protecție a rețelilor electrice*):

cuvântul „săpături” se propune a se substitui cu cuvântul „excavații” („săpăturile” pot fi interpretate, inclusiv ca fiind prelucrarea superficială a solului în scopul cultivării plantelor non perene (anuale), care se permit a fi cultivate în zonele de protecție).

4.6. În pct. 27 (*În scopul executării prevederilor prezentului Regulament, autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții: 27.1. să informeze populația, instituțiile și agenții economici despre cerințele și consecințele nerespectării prezentului Regulament*):

textul „să informeze populația, instituțiile și agenții economici” urmează a se substitui cu textul cu următorul cuprins: „contribuie la informarea populației, instituțiilor și agenților

economici” (principiul fundamental de drept exprimat prin adagiul latin „*nemo legem ignorare censetur*”, stabilește că nimeni nu poate fi considerat că nu cunoaște legea, *i.e.* se prezumă că toată lumea cunoaște legea și nimeni nu poate fi apărat de răspundere invocând necunoașterea prevederilor ei, de aceea și eroarea de drept nu exonerează de răspundere; se asigură prin publicarea actelor normative în Monitorul Oficial al Republicii Moldova).

4.7. Referitor la pct. 27.3 (*să informeze operatorul de sistem despre modificarea hotarelor de folosire a terenurilor din zonele de protecție ale rețelelor electrice*) menționăm, că terenurile statului sunt administrate de către Agenția Proprietății Publice, care de asemenea, poate modifica hotarele terenurilor în cauză.

4.8. Referitor la pct. 28 (*La eliberarea certificatelor de urbanism pentru proiectare, autorizațiilor de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale sau alte construcții, autoritățile administrației publice locale sunt obligate să respecte cerințele față de zonele de protecție ale rețelelor electrice, stabilite în prezentul Regulament*) menționăm că, în conformitate cu prevederile Codului urbanismului și construcțiilor, nu doar APL, ci și statul emite acte permissive în construcții. Actele permissive pentru proiectare și construire sunt, respectiv, certificatul de urbanism pentru proiectare și autorizația de construire, iar pentru lucrările declarate de utilitate publică de interes național, acestea se emit de către instituția din subordinea organului central de specialitate responsabilă de implementarea politicilor în domeniile de competență (art. 107 alin (9), art. 108 alin. (3), art. 156 alin. (3) din Codului urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023).

De asemenea, aceste condiții și restricții ale zonelor de protecție urmează a fi respectate de către proiectanții obiectelor. În acest temei, **se propune substituirea cuvintelor „autoritățile administrației publice locale sunt obligate” cu cuvintele „emitenții actelor permissive în construcții și proiectanții sunt obligați”**.

4.9. În pct. 30 (*Operatorul sistemului de distribuție poate interzice autorităților administrației publice locale amenajarea rețelelor de iluminat public și amplasarea echipamentelor electronice de supraveghere video, în cazul în care amenajarea/amplasarea acestora pe stâlpii rețelelor electrice de distribuție ar pune în pericol viața și sănătatea persoanelor, integritatea bunurilor sau ar împiedica desfășurarea anumitor activități*):

se propune completarea cu textul cu următorul cuprins: „în condițiile prevăzute de actele normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică”. În caz contrar, s-ar putea interpreta norma că operatorul sistemului de distribuție „ar putea interzice”, la propria sa discreție, și contrar intereselor publice ale comunităților locale.

4.10. În pct. 31 (*Persoanele fizice sau juridice care planifică lucrări în zona de protecție a rețelelor electrice, sunt obligate să obțină acordul privind efectuarea lucrărilor în zona de protecție a rețelei electrice de la operatorul de sistem în a cărei zonă de protecție a rețelei electrice se preconizează executarea lucrărilor respective*):

se propune substituirea cuvântului „acordul” cu cuvântul „condițiile” (obiecția este valabilă pentru tot textul proiectului, la forma gramaticală corespunzătoare). Altfel, beneficiarul grevării (operatorul de sistem) poate anihila dreptul de proprietate asupra terenului. De fapt și de drept, operatorul impune limitări și condiții, reieșind din prevederile actelor normative în domeniu. De exemplu, operatorul de sistem poate impune condiția strămutării, pe cheltuiala investitorului, a rețelei electrice la o distanță normativă, astfel, fiind modificată și zona de protecție a rețelei electrice.

4.11. În pct. 47 (*Executorul lucrărilor planificate de reparație și reconstrucție a LEC este obligat să amenajeze căi de ocolire a locurilor de lucru cu instalarea indicatorilor de prevenire pentru transport și pietoni, iar după finalizarea lucrărilor să niveleze terenul și să restabilească învelișul drumului*):

se propune completarea (la final) cu textul cu următorul cuprins: „conform condițiilor stabilite de autoritățile responsabile de administrarea infrastructurii respective”.

Totodată, se recomandă substituirea cuvântului „Executorul” (în tot textul proiectului, la forma gramaticală corespunzătoare) cu cuvântul „Executantul”. Conform Dicționarului explicativ al limbii române, cuvântul „executor” se utilizează în special pentru a desemna un „executor testamentar” sau un „executor judecătoresc”.

4.12. În pct. 49 (*Amplasarea rețelelor de comunicații electronice și a echipamentelor electronice de supraveghere video, precum și componentele necesare funcționării acestor echipamente pe stâlpii liniilor electrice, exploatarea echipamentelor electronice de supraveghere video, a componentelor necesare funcționării acestor echipamente, precum și a rețelelor de comunicații electronice se efectuează în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și actelor normative de reglementare aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică*):

după textul „Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică” se propune completarea cu textul cu următorul cuprins: „Legii nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice”. Legea nr. 28/2016 prevede încheierea contractului de acces pe proprietăți, pentru instalarea rețelelor publice de comunicații electronice.

CALM susține adoptarea proiectului, cu condiția luării în considerație a propunerilor menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM
igor.cristal@calm.md